

Orientering

VEI – VANN - AVLØP

2005

- Orientering til byggherrer som skal opparbeide kommunaltekniske anlegg

ORIENTERING TIL BYGGHERRER SOM SKAL OPPARBEIDE KOMMUNALTEKNISKE ANLEGG

INNHold

Orientering til byggherrer som skal opparbeide kommunaltekniske anlegg

Vedlegg

Plan og bygningslovens kap. IX. Refusjon for utgifter til veg, vann og avløp m.v.

Retningslinjer for kommunalt tilskudd ved bygging av hovedledningsanlegg for vann og avløp i privat regi.

Forskrift om frivillig registrering av utbygger av vann og avløpsanlegg m/ brev fra Finansdepartementet datert 12.09.2000.

ORIENTERING TIL BYGGHERRER SOM SKAL OPPARBEIDE KOMMUNALTEKNISKE ANLEGG

Plan- og bygningsloven setter i regulert strøk som vilkår for å få innvilget en søknad om fradeling av byggetomt eller igangsettingstillatelse blant annet at:

- Vei i samsvar med reguleringen er opparbeidet frem til og langs byggetomta.
- Hovedledninger for vann og avløp fører frem til og langs eller over tomta.
- Bygningsrådet kan sette som vilkår at visse felles arealer (felles avkjørsel, felles lekeplass m. v.) erverves og opparbeides.

En tiltakshaver som får slike pålegg som vilkår for igangsettingstillatelse vil ofte ønske økonomiske bidrag fra andre, da tiltakene også gjør deres tomter byggeklare.

Det gis her en kort orientering om refusjonsbestemmelsene i plan- og bygningsloven og andre retningslinjer og forskrifter som gjelder for utbygging av tekniske anlegg.

Orienteringen omhandler følgende:

- 1. Inngå avtale om gjennomføring av tiltaket.**
- 2. Refusjon etter plan- og bygningslovens regler.**
- 3. Byggemelding av tiltak.**
- 4. Kommunalt tilskudd.**
- 5. Fradragsrett for inngående merverdiavgift.**
- 6. Kommunal overtakelse**

Utenfor regulert strøk er det i utgangspunktet små muligheter for å hente inn bidrag fra andre utover det som måtte skje ved frivillig avtale. Refusjon som nevnt under punkt 2 vil normalt måtte baseres på reguleringsplan.

1. Fordeling etter avtale.

Eierne av samtlige eiendommer som skal benytte tiltaket kan bli enige om en fordeling av kostnadene. Fordeling kan for eksempel skje etter antall tomter, antall ubebygde tomter, tomtestørrelse eller en kombinasjon av dette. Videre må det avtales når innbetaling av andelsbeløpene skal skje m. v.

En slik løsning vil ofte ha en egenverdi ved at utgiftene blir fordelt på en måte alle er enige om slik at motsetninger unngås.

Dersom tiltaket det samarbeides om inkluderer hovedanlegg for vann og/eller avløp vil det for tomter/parseller som har betalt sin andel av hovedledningsanlegget bli beregnet tilknytningsavgift til kommunen etter laveste avgiftsgruppe når tilknytning skjer. Avtalen må inneholde opplysninger om hvilke parseller dette gjelder for på hver enkelt eiendom. Disse opplysningene må oversendes kommunalteknisk avdeling som senere grunnlag for beregning av tilknytningsavgift.

Kommunen gir i **tiltettingsområder** tilskudd til hovedledningsanlegg for vann og avløp etter særlige regler (se pkt. 4).

2. Refusjon.

Refusjonsbestemmelser i plan- og bygningsloven vedlagt.

- 2.1. Plan- og bygningslovens refusjonsregler er lovens system for å utligne de kostnader som er gått med til å gjennomføre tiltaket på de tomter som har nytte av det. Refusjon kan ikke benyttes i tillegg til avtalemessig fordeling av kostnadene for samme tiltak. Velger en å bruke refusjonssystemet, må reglene følges fullt ut.
- 2.2. Tiltakshaver kan kreve at kommunen beregner refusjonsbeløpene som skal falle på de enkelte tomter. Saksbehandlingen er komplisert og tidkrevende med flere klagemuligheter. Det kan ta lang tid før refusjonsbeløpene kan innkreves.

Det kan kreves refusjon for samtlige av de tiltak som er nevnt innledningsvis. Refusjonsadgangen omfatter ikke bare nybygging, men også utvidelse og omlegging av eksisterende anlegg.

NB. Private refusjonskrav er betinget av at tiltaket er pålagt i medhold av § 67.

- 2.3. De refusjonsberettigete tiltakene skal avgrenses av en refusjonsenhet. Prinsippet er at den strekning hvor det finner sted en sammenhengende opparbeidelse, omlegging eller utvidelse utgjør en enhet. De utgifter som refererer seg til denne strekningen, kan tas med som refusjonsberettigete. Alle tomter som skal betjenes av strekningen, det vil si får sin private atkomst eller stikkledning/fellesledning til den, er refusjonspliktig

Når refusjon er begjært, vil saken bli ferdigbehandlet selv om kommunen i mellomtiden har overtatt ansvaret for strekningen og eventuelt andre har forlenget den. Videreføring blir en ny refusjonsenhet med andre refusjonspliktige arealer.

Ofte legges både vei og ledninger samtidig. Det blir da en refusjonsenhet for hver type tiltak og kostnadene må fordeles på hver enhet. De samme arealene er ikke alltid refusjonspliktige til alle tiltakene.

For de felles tiltak som kommunen ikke overtar ansvaret for, fremgår refusjonsenheten av reguleringsplanen eller bebyggelsesplanen.

- 2.4. Det kan kreves refusjon fra **ubebygd** areal som kan bebygges og som på grunn av tiltaket får løst sin egen plikt til å utføre vedkommende tiltak for å oppnå igangsettingstillatelse. Med ubebygd areal menes også ubebygd del av bebygd areal dersom den ubebygde del kan bebygges selvstendig (fradeles tomt) eller dersom eksisterende bebyggelse utgjør mindre enn 2/3 av tillatt utnyttning. Videre regnes som ubebygd et areal med bebyggelse som er saneringsmoden eller av andre grunner har en verdi som klart er lavere enn verdien av tomta den beslaglegger.

I tillegg til de ubebygde arealer, er arealer som har fått midlertidig utsettelse (dispensasjon) med å utføre vedkommende tiltak, refusjonspliktige.

- 2.5. Begjæring om refusjon fremsettes før tiltaket påbegynnes. Før arbeidet startes opp skal tiltakshaver utarbeide detaljplaner, angi refusjonspliktige eiendommer for hvert tiltak og vedlegge kostnadsoverslag for hver refusjonsenhet. Materialet sendes kommunen til godkjenning og med kopi til de berørte grunneiere eller festere. De berørte grunneiere kan avgi uttalelse til kommunen innen 3 uker fra mottagelsen av materialet.

Kostnadsoverslaget skal så riktig som mulig gi uttrykk for de reelle kostnader. Det er meget viktig at tiltaket ikke startes opp før materialet er godkjent og tekniske planer behandlet av kommunen. Oppstart før klarsignal er gitt fra kommunen kan medføre at refusjonskravet bortfaller.

Når vedtaket om refusjonspliktig areal er endelig og tiltaket er gjennomført skal det av tiltakshaver settes opp regnskap med nødvendig dokumentasjon. Utgiftene skal kontrolleres av kommunen. Kommunen foretar en foreløpig fastsetting av refusjonsbeløpene som sendes de refusjonspliktige til uttalelse. Deretter fattes refusjonsvedtaket av kommunen. Vedtaket kan påklages til fylkesmannen.

Lovligheten av refusjonsvedtaket kan overprøves rettslig. Søksmål må da anlegges innen to måneder etter at vedtaket er meddelt. Alle berørte grunneiere skal da gjøres til parter. Blir refusjonsvedtaket kjent ugyldig skal det oppheves i sin helhet og henvises til ny behandling i kommunen.

- 2.6. De fastsatte refusjonsbeløp forfaller til betaling 5 uker etter at refusjonsvedtaket er meddelt de refusjonspliktige. For refusjonspliktig ubebygd del av bebygd areal inntreer ikke forfall før deling eller bygging blir gjennomført. Denne bestemmelsen er meget viktig idet det i reguleringsplaner for tiltettingsområder gjerne er vist tomter for fradeling av mange bebygde eiendommer. Er interessen for snarlig fradeling og bebyggelse liten, vil det for mange av refusjonsbeløpene kunne ta lang tid før forfall inntreer. I denne perioden må tiltakshaver ha beløpene utestående. Refusjonsbeløp som har fått forfallstidspunktet utsatt reguleres etter konsumprisindeksen inntil forfall inntreer.
- 2.7 Det er med virkning fra og med 1999 fastsatt et behandlingsgebyr for refusjonssaker på 1 % av godkjent regnskap, maksimum kr. 50.000,-. Gebyret kan ikke tas inn blant de kostnader som skal fordeles i refusjonssaken.

3. Byggemelding av tiltak.

Alle tiltak som gjennomføres som grunnlag for fradeling, bygging eller refusjon krever byggemelding i henhold til plan- og bygningslovens § 93 m/forskrifter.

Søknad om vei og ledningsanlegg som eget tiltak behandles av kommunalteknisk avdeling.

Kommunen har retningslinjer for planlegging og utførelse av veibygging og hovedledningsanlegg for vann og avløp.

4. **Kommunalt tilskudd**

Retningslinjer revidert 25.04.01 vedlegges.

- 4.1. I nye byggefelt gis tilskudd dersom kommunen krever at det blir lagt ledninger av større dimensjon enn det plan- og bygningsloven krever (305 mm for avløp og nødvendig dimensjon på vannledning for brannsikring min 150 mm).
- 4.2. I tiltetingsområdene gis tilskudd til hovedledningsanlegg for vann og avløp der kommunen krever større dimensjoner enn det som er nødvendig for bebyggelsen.

Kommunalt tilskudd gis uansett hvor mange deltakere eller interessenter det er i anlegget.

- 4.3. For veianlegg der veiansvaret skal overtas av kommunen er det ingen tilsvarende tilskuddsordning.

Kommunen kan bistå dersom tiltakshaver har problemer med å skaffe nødvendig veigrunn. Det kan etter søknad gis samtykke til ekspropriasjon av veigrunn for å gjennomføre tiltaket. Slike saker behandles av formannskapet på basis av et alminnelig forvaltningsmessig skjønn. Vedtaket kan påklages til fylkesmannen.

5. **Fradragsrett for inngående merverdiavgift.**

Forskrift av 27.11.00 fra Finansdepartementet vedlegges.

Utbygger av vann- og avløpsanlegg som skal overtas av kommunen kan etter søknad til fylkesskattekontoret registreres i avgiftsmanntallet.

Dette medfører at registrert utbygger har fradragsrett for inngående merverdiavgift på anskaffelser til bruk ved utbygging av vann- og avløpsanleggene.

For veianlegg som skal overtas av kommunen betales ikke merverdiavgift i siste omsetningsledd for omsetning av tjenester. Det må foreligge bekreftelse på kommunal overtakelse av veien.

6. **Kommunal overtakelse.**

Offentlig vei og hovedledningsanlegg for vann og avløp skal overtas av kommunen når det er gitt ferdigattest og garantitiden er utløpt. Garantitiden er 3 år i henhold til NS 3430. Kommunen kan overta driftsansvaret for anlegget i garantitiden.

I særlige tilfeller kan det gis utsettelse med kommunal overtakelse av vann og avløpsanlegg i inntil 5 år. Før dispensasjon gis må det foreligge avtale om hvilke utgifter som kan kreves refundert og tillatelse til avgrening eller forlengelse av hovedledningsanlegget.

For å gi utsatt overtakelse er det en forutsetning at det ikke kan kreves refusjon etter plan- og bygningslovens bestemmelser.

Nærmere orientering om ordningene kan gis av kommunalteknisk avdeling, Fusdalbråten 4, tlf. 66 90 99 04. For refusjonsordningen nevnt under pkt. 2, kan opplysninger gis av kart- og oppmålingsavdelingen, Knud Askers vei 24, tlf 66 76 80 13.

Kap. IX. Refusjon for utgifter til veg, vann og avløp m.v.

Overskriften endret ved lov 20 juni 1986 nr. 37.

§ 46. De refusjonsberettigede tiltak

1. Den som har lagt, omlagt eller utvidet godkjent offentlig veg eller godkjent offentlig anlegg for transport av vann eller avløpsvann, kan kreve sine utlegg refundert etter reglene i denne lov. Private refusjonskrav er betinget av at tiltaket er pålagt i medhold av § 67. Med veg forstås kjørebane med fortau og snuplasser, gangveg, sykkelsti, turveg og offentlig plass. Det kan ikke kreves refusjon for utgifter til offentlig vegstrekning hvor private avkjørsler ikke blir tillatt.

2. Videre kan refusjon kreves av den som i medhold av regulerings- eller bebyggelsesplan har lagt ut grunn til eller opparbeidet felles avkjørsel, felles gårds plass, annet felles areal for flere eiendommer eller parkbelte langs industristrøk. Endelig kan den som har lagt, omlagt eller utvidet privat anlegg for transport av vann eller avløpsvann i område som inngår i regulerings- eller bebyggelsesplan, kreve refusjon.

Endret ved lov 20 juni 1986 nr. 37.

§ 47. Refusjonsenheten

1. Utgiftene som refererer seg til en strekning hvor en sammenhengende opparbeiding, omlegging eller utviding av tiltak som nevnt i § 46 nr. 1 finner sted, skal samlet fordeles på de areal som ifølge § 49 er refusjonspliktig til enheten. Dersom terrengforholdene eller skifte av strøkets karakter langs strekningen eller andre særlige omstendigheter tilsier det, kan kommunen treffe vedtak om at fordelingen skal skje etter en annen enhet når det finnes påkrevd for å hindre en klart urimelig fordeling av utgiftene mellom de eiendommer som berøres av tiltaket.

2. For tiltak som nevnt i § 46 nr. 2, er tiltaket slik det framgår av planen, en enhet.

Endret ved lover 20 juni 1986 nr. 37, 11 juni 1993 nr. 85.

§ 48. Utgifter som kan kreves refundert

Den refusjonsberettigede kan kreve tilbake samtlige utgifter som har vært nødvendige for å få utført tiltaket.

Hvor veggrunnen erverves eller utføring skjer i større bredde enn bestemt i § 67, skal utgiftene nedsettes i forholdet mellom bredde som det kan kreves refusjon for, og faktisk bredde. Blir det som følge av den større bredde, nødvendig å fjerne bygning eller anlegg, er erstatningsbeløpet samt rivnings- og ryddingsutgifter ikke refusjonsberettiget.

Legges det ledninger med større diameter enn bestemt i § 67, skal utgiftene nedsettes i forholdet mellom rørdiameter som det kan kreves refusjon for og faktisk rørdiameter.

Endret ved lov 20 juni 1986 nr. 37.

§ 49. Refusjonspliktig areal

1. Refusjon for tiltak som nevnt i § 46 nr. 1, belastes ubebygd areal som kan bebygges og som på grunn av tiltaket får eller kan få etablert lovlig tilknytning til veg, vann- eller avløpsledninger etter § 67. Som ubebygd areal regnes også ubebygd del av bebygd eiendom når den ubebygde del kan bebygges selvstendig. Det samme gjelder del av bebygd eiendom som ikke kan bebygges

selvstendig, dersom eksisterende bebyggelse utgjør mindre enn 2/3 av tillatt utnyttning. Endelig regnes som ubebygd et areal med bebyggelse som etter kommunens skjønn er saneringsmoden eller som av andre grunner har en klart lavere verdi enn verdien av den tomt den beslaglegger.

Refusjon belastes også bebygd areal som har fått midlertidig utsetting med å oppfylle forpliktelsene etter § 67, såfremt forpliktelsene blir oppfylt gjennom tiltaket.

2. Refusjon for tiltak som nevnt i § 46 nr. 2, belastes de areal som de ifølge regulerings- eller bebyggelsesplanen skal tjene. For areal som er helt eller delvis bebygd, gjelder de samme regler som under nr. 1.

Endret ved lover 20 juni 1986 nr. 37, 11 juni 1993 nr. 85, 5 mai 1995 nr. 20 (se dens III - i kraft 1 juli 1997).

§ 50. Fordelingsfaktorene. Takst. Tilleggsrefusjon

1. De utgifter som kan kreves refundert fordeles mellom de refusjonspliktige areal med en halvpart på hver av faktorene tomteareal og tillatt utnyttning. Hvor utnyttningen ikke er fastlagt i godkjent plan, avgjør kommunen antatt tillatt utnyttning.

Kommunestyret kan for hele eller del av kommunen fastsette et annet forhold mellom faktorene og at andre faktorer skal anvendes.

2. Refusjonsbeløp som kan pålegges den enkelte eiendom, skal være begrenset til den verdauke som tiltaket antas å føre med seg for eiendommen. Grunneier eller fester kan kreve at verdauken fastsettes ved takst holdt av 3 sakkyndige oppnevnt av tingretten. Krav om takst må være satt fram for kommunen innen 3 uker etter at melding om kommunens vedtak ifølge § 53 er mottatt. Taksten kan overprøves av 3 nye sakkyndige oppnevnt av lagmannsretten. Krav om overprøving kan fremsettes av de økonomisk berørte og må være satt fram innen 3 uker etter at melding om takstresultatet er mottatt. Kommunen kan gi oppreisning for oversittelse av 3-ukersfristene i bestemmelsen her i samsvar med forvaltningsloven § 31. Den som krever takst bærer utgiftene ved takstforretningene. Takstnemnda kan bestemme en annen fordeling av utgiftene. Denne avgjørelsen kan ikke påklages.

Dersom bestemmelsen i første ledd fører til at ikke alle utgifter ifølge § 48 blir dekket for en eller flere av eiendommene, kan refusjonskreditor kreve at det/de udekkede beløp blir fordelt på de andre eiendommene i samsvar med reglene i nr. 1. Det er et vilkår at hver av de eiendommer som blir pålagt tilleggsrefusjon, må antas å ha en verdauke som er minst like stor som summen av refusjonsbeløpene for eiendommen. Bestemmelsene i første ledd får tilsvarende anvendelse. Fristen for å kreve takst regnes fra melding om tilleggsrefusjon er mottatt.

Endret ved lover 20 juni 1986 nr. 37, 11 juni 1993 nr. 85, 5 mai 1995 nr. 20 (se dens III - i kraft 1 juli 1997), 14 des 2001 nr. 98 (i kraft 1 jan 2002 iflg. res. 14 des 2001 nr. 1416), 25 april 2003 nr. 26 (se dens II - i kraft 1 juli 2003 iflg. res. 25 april 2003 nr. 488).

§ 51. Innløsningsrett

Grunneier som mener at hans areal ikke kan bebygges på en økonomisk forsvarlig måte hvis det skal belastes med den pålagte refusjon, kan kreve at tiltakshaver innløser arealet. Kravet må framsettes innen 3 måneder fra mottaking av det endelige refusjonskravet. Tiltakshaver plikter å påstevne skjønn for å fastsette innløsningssummen.

Endret ved lov 20 juni 1986 nr. 37.

§ 52. Godkjenning av planer

Før tiltaket blir påbegynt, skal tiltakshaver ha utarbeidet planer på kart og med kostnadsoverslag. Tiltakshaver skal på kart angi hvilke eiendommer som kan få nytte av anlegget. Tiltakshaver sender materialet til kommunen for godkjenning, med gjenpart til de berørte grunneiere eller festere. De berørte kan avgi uttalelse til kommunen innen 3 uker fra mottagelsen av materialet. Kommunen kan kreve innsendt bindende pristilbud for utføringen av tiltaket, eventuelt innhentet i anbudskonkurranse.

Endret ved lover 20 juni 1986 nr. 37, 5 mai 1995 nr. 20 (se dens III - i kraft 1 juli 1997).

§ 53. Foreløpig beregning av refusjon

Før kommunen treffer vedtak om foreløpig beregning av refusjon skal de økonomisk berørte få seg tilsendt til uttalelse et foreløpig refusjonskart som viser de refusjonspliktige areal hvor arealenes størrelse og utnytting er angitt. De skal også få tilsendt kostnadsoverslag, foreløpig oversikt over fordelingen på de refusjonspliktige areal og underrettes om adgangen til å kreve takst etter § 50 nr. 2. De berørte kan avgi uttalelse til kommunen innen 3 uker fra mottakelsen av materialet.

Når materialet etter § 52 foreligger og fristen etter første ledd er utløpt, skal kommunen snarest mulig treffe vedtak om hvilke areal som er refusjonspliktige, og eventuelt vedtak om hvilken refusjonsenhet etter § 47 nr. 1 annet punktum og antatt tillatt utnytting etter § 50 nr. 1 første ledd annet punktum som skal legges til grunn. Dersom kommunen treffer vedtak etter § 47 nr. 1 annet punktum skal grunnen oppgis.

Endret ved lover 20 juni 1986 nr. 37, 11 juni 1993 nr. 85, 5 mai 1995 nr. 20 (se dens III - i kraft 1 juli 1997).

§ 54. Når tiltaket kan påbegynnes

Retten til å kreve refusjon faller bort dersom tiltaket påbegynnes før materialet etter § 52 er godkjent av kommunen, med mindre annet blir bestemt av kommunen i det enkelte tilfelle hvor tiltakets karakter og fremdriftens betydning for tiltaket bør vektlegges.

Endret ved lover 20 juni 1986 nr. 37, 11 juni 1993 nr. 85, 5 mai 1995 nr. 20 (se dens III - i kraft 1 juli 1997).

§ 55. Fastsetting av refusjonen

Når tiltaket er fullført, skal det settes opp regnskap med nødvendige legitimasjoner. Private refusjonskreditorer sender regnskapet med legitimasjoner til kommunen for kontroll.

Kommunen skal snarest mulig foreta en foreløpig fastsetting av det beløp som kan kreves refundert, og en fordeling på det refusjonspliktige areal. Utkastet sendes de refusjonspliktige til uttalelse. Deretter treffes refusjonsvedtaket av kommunen. De vedtak i saken som er truffet etter § 53, er bindende for den som treffer refusjonsvedtaket. Vedtaket meddeles de berørte med opplysning om søksmålsfristen etter § 58.

Endret ved lover 20 juni 1986 nr. 37, 11 juni 1993 nr. 85, 5 mai 1995 nr. 20 (se dens III - i kraft 1 juli 1997).

§ 56. *Forfallstidspunktet*

Refusjonsbeløpet forfaller til betaling 5 uker etter at refusjonsvedtaket er meddelt de refusjonspliktige.

For areal som er refusjonspliktig etter § 49 nr. 1 annet og tredje punktum, forfaller refusjonsbeløpet likevel ikke før deling eller bygging blir gjennomført.

Dersom eieren (festeren) ønsker det, kan et refusjonsbeløp som det offentlige har krav på, betales over høyst 5 år i årlige terminer med 10% rente pr. år av det beløp som til enhver tid står tilbake. Kongen kan fastsette en høyere eller lavere rente enn den som er fastsatt i foregående setning.

Dersom arealet som følge av midlertidig byggeforbud eller av annen særlig grunn som ikke skyldes de refusjonspliktiges forhold, for tiden ikke kan nyttes på den måte refusjonsplikten forutsetter, kan refusjonsbeløpet, eventuelt vedkommende del av det, først kreves betalt når adgangen til slik utnytting inntreffer.

Fra forfallstidspunktet plikter refusjonsdebitor å betale den til en hver tid gjeldende forsinkelsesrente. Lov av 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. gjelder tilsvarende. Refusjonsbeløp som har utsatt forfall skal indeksreguleres etter konsumprisindeksen fra det er meddelt de refusjonspliktige og til forfall.

Endret ved lover 20 juni 1986 nr. 37, 11 juni 1993 nr. 83, 5 mai 1995 nr. 20 (se dens III - i kraft 1 juli 1997).

§ 57. *Refusjonsdebitor, panterett*

Den som eier det refusjonspliktige areal når refusjonsvedtaket treffes, er ansvarlig for betaling. Endelig fastsatt refusjonskrav har panterett i det refusjonspliktige areal eller - dersom arealet ikke er utskilt ved delingsforretning - den eiendom arealet er en del av. Refusjonskravet er tvangsgrunnlag for utlegg.

Hvor grunnen er bortfestet, er festeren med mindre annet er avtalt, ansvarlig for betalingen dersom grunnen er bortfestet ved arvefeste eller for så lang tid at det minst er 30 år igjen av festetiden etter at kravet eller noen del av det er forfalt. Det samme gjelder dersom festeren etter avtalen har rett til å kreve festet forlenget for så lang tid at den samlede gjenstående festetid i tilfelle avtalen forlenges, blir minst 30 år.

Endret ved lover 20 juni 1986 nr. 37, 26 juni 1992 nr. 86.

§ 58. *Søksmål*

Søksmål for å prøve lovligheten av refusjonsvedtaket må anlegges innen 2 måneder fra det er meddelt. Det kan ikke gis oppreisning for fristoversittelse.

Berørte grunneiere som ikke er gjort til parter gjennom stevning, skal varsles av retten og gis en frist på 3 uker til å melde seg som part. Blir refusjonsvedtaket kjent ugyldig, skal det oppheves i sin helhet og henvises til ny behandling i kommunen.

Endret ved lov 20 juni 1986 nr. 37.

RETNINGSLINJER FOR KOMMUNALT TILSKUDD VED BYGGING AV HOVEDLEDNINGSANLEGG FOR VANN OG AVLØP I PRIVAT REGI**Vedtatt av teknisk styre 22.05.01. Sak 01/0016****Kap. I. Innledning**

1. Tilskudd etter disse retningslinjer kan gis til hovedledningsanlegg (vann, spillvann, overvann) som skal overtas av kommunen.
2. Det skilles mellom anlegg i forbindelse med:
 - Nye byggefelt i henhold til kommuneplanen.
 - Tiltettingsområde d.v.s. områder som er vist som nåværende boliger på kommuneplanen (et eldre boligområde som etter regulering kan utbygges ytterligere).

Kap. II. Tilskudd

1. I nye byggefelt gis tilskudd bare til anlegg hvor kommunalteknisk avdeling krever lagt større ledningsdimensjoner enn det som følger av plan- og bygningsloven §67 og/eller krav til vannforsyning for brannslukking i henhold til teknisk forskrift m/veiledning.
2. Det gis ikke tilskudd til hovedledninger som føres gjennom tiltettingsområde for å komme til nytt byggefelt.
3. Innenfor tiltettingsområde gis tilskudd til vann- og avløpsledninger, kummer for vann og avløp og pumpestasjoner. Det er en forutsetning at eksisterende bebyggelse og eventuelle nye parseller kan tilknyttes hovedledningsanlegget med fellesledninger eller stikkledninger og at anleggene skal overtas av kommunen.
4. Det gis ikke tilskudd til vannledning for sprinkelanlegg.
5. Tilskuddet beregnes etter følgende enhetspriser:

• 150 mm vannledning	kr. 200,- pr. lm.
• 200 mm	kr. 250,- pr. lm.
• 300 mm	kr. 500,- pr. lm.
• Vannkum 150 mm	kr. 25.000,- pr. stk.
• Vannkum 200 mm	kr. 35.000,- pr. stk.
• Vannkum 300 mm	kr. 65.000,- pr. stk.
• 160 mm avløpsledning	kr. 50,- pr. lm.
• 200 mm	kr. 100,- pr. lm.
• 250 mm	kr. 200,- pr. lm.
• 300 mm	kr. 350,- pr. lm.
• Avløpskum betong 1000/1200	kr. 7.500,- pr. stk.
• Avløpskum PP eller tilsv. 315/425	kr. 3.500,- pr. stk.
• Pumpestasjoner vann og avløp	kr. 50.000,- pr. stk.

6. Det er en forutsetning for ordningen at tilskuddsbeløpet fratrekkes anleggsutgiftene slik at det kommer alle parselleiere til gode.

Kap. III. Diverse bestemmelser

1. Søknad om tilskudd sendes sammen med planer over anlegget til kommunalteknisk avdelingen. Tilskuddsbeløpets størrelse beregnes av kommunalteknisk avdeling når planene er godkjent. Endelig beløp beregnes når anlegget er gjennomført. Kommunal forskuttering må være godkjent før anlegget oppstartes.
2. Kommunalteknisk avdeling avgjør søknader om tilskudd når det er budsjettmessig dekning.
3. Tilskuddet utbetales når anlegget er ferdig godkjent av kommunalteknisk avdeling, og eiendomsretten er overført til kommunen.
4. Hvis spesielle grunner taler for det kan kommunalteknisk avdeling i uregulerte områder dispensere fra kravet om overtagelse av anlegget før tilskuddet blir utbetalt. Dispensasjon skal være begrenset til maks 5 år og være betinget av at det ved utbetalingen av tilskuddsbeløpet fremlegges en oppgave over det beløp utbyggerne maksimalt skal kunne innkreve. Beløpet skal være godkjent av kommuneingeniøren.
5. Teknisk styre kan regulere de faste tilskuddsbeløpene i kapittel II punkt 4.
6. Klage på vedtak fattet av kommuneingeniøren kan ankes til teknisk styre.
7. Disse retningslinjer trer i kraft fra det tidspunkt teknisk styre har fattet vedtak om det og erstatter tidligere retningslinjer for kommunalt tilskudd og forskuttering av andelsutgifter ved bygging av hovedledninger for vann og avløp i privat regi - vedtatt av kommunestyret 20.05.92.

Revidert 25.04.01

Forskrift om frivillig registrering av utbygger av vann- og avløpsanlegg.

Fastsatt av Finansdepartementet 27. november 2000 med hjemmel i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 75, jf. § 70. Endret 30 sep 2002 nr. 1053 (bl.a hjemmel), 25 juni 2003 nr. 786.

§ 1. Utbygger av vann- og avløpsanlegg kan etter søknad til fylkesskattekontoret registreres i avgiftsmanntallet.

Med utbygger som nevnt i første ledd menes utbygger som utenfor næring oppfører anlegg i privat regi, hvor for eksempel en enkelt person, grupper av beboere, bygdelag og lignende går sammen om å bygge vann- og avløpsanlegg.

Det er et vilkår for registrering at det foreligger avtale om at anlegget umiddelbart etter ferdigstillingen i sin helhet skal overtas av kommune eller annen virksomhet som er registrert etter lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) for virksomhet i vann- og/eller avløpssektoren.

0 Endret ved forskrift 25 juni 2003 nr. 786.

§ 2. Bestemmelsene i merverdiavgiftsloven om registreringspliktige næringsdrivende gjelder tilsvarende for utbygger som er registrert etter denne forskriften så langt de passer. Det samme gjelder for forskrifter gitt i medhold av loven.

§ 3. Utbygger som er registrert etter denne forskrift har fradragsrett for inngående merverdiavgift på anskaffelser til bruk ved utbyggingen av vann- og avløpsanleggene. Utbygger fritas for å beregne utgående merverdiavgift av vederlag ved overdragelsen av anleggene.

§ 4. Anlegg som omfattes av den frivillige registreringen skal holdes adskilt i regnskapet.

0 Endret ved forskrift 30 sep 2002 nr. 1053 (i kraft 1 okt 2002, tidligere § 5).

§ 5. Forskriften trer i kraft straks.

0 Endret ved forskrift 30 sep 2002 nr. 1053 (i kraft 1 okt 2002, tidligere § 6).

Brev fra finansdepartementet:

[Høringsinstanser](#) i henhold til vedlagte liste

Deres ref	Vår ref	Dato
	99/507 SA GHD	12 .9.2000

Høring - ny forskrift om frivillig registrering av utbygger av vann- og kloakkanlegg

Finansdepartementet vil med dette legge fram [utkast til ny forskrift](#) om frivillig registrering av utbygger av vann- og kloakkanlegg. Departementet vil nedenfor redegjøre for sakens bakgrunn og det forslag som framlegges.

I [St.meld. nr. 2 \(1998-99\)](#) Revidert nasjonalbudsjett 1999 ble det redegjort for ulikheten i avgiftsbelastningen ved privat og kommunal utbygging av vann- og kloakkanlegg. Bakgrunnen for redegjørelsen var tilfeller der private hadde foretatt utbygging og oppgradering av vann- og kloakkanlegg. Etter ferdigstillelsen ble anlegget overført til kommunen. Private utbyggere har ikke fradragsrett for inngående merverdiavgift. Kommunen oppnår ikke fradragsrett for merverdiavgiften betalt av de private utbyggerne. Kommunen ville derimot hatt fradragsrett dersom kommunen hadde anskaffet vann- og kloakkanlegget selv. Dette fordi kommunen driver avgiftspliktig virksomhet knyttet til omsetning av vann og bortføring av spillvann og overvann (kloakk).

På denne bakgrunn varslet departementet at det i statsbudsjettet for 2000 ville bli foreslått tiltak som kan bidra til større grad av avgiftsmessig likebehandling. Finanskomiteen støttet dette, jf. [Budsjett-innst. S. II \(1998-99\)](#).

I [St.prp. nr. 1 \(1999-2000\)](#) Skatte-, avgifts- og tollvedtak foreslo departementet at det ble etablert en begrenset frivillig registreringsordning, dvs. at den registrerte på nærmere angitte vilkår skal få tilbakeført den merverdiavgiften som er påløpt i forbindelse med opparbeidelsen av anlegget.

Departementet foreslo at ordningen skulle være begrenset til de tilfeller der anlegg oppføres på dugnadsbasis og lignende i privat regi, hvor grupper av beboere, bygdelag o.l. går sammen om å bygge vann- og kloakkanlegg for å få orden på avløpsforhold. Entreprenørers utbygging av boligområder, hvor vann- og kloakkanlegg er den del av utbyggingen, var ikke ment å skulle omfattes av ordningen.

I [Budsjett-innst. S. nr. 1 \(1999-2000\)](#) peker finanskomiteens flertall på at den avgrensning som departementet har lagt opp til ikke gir noen løsning i de tilfeller der tomteselskaper står for utbyggingen. Finanskomiteens flertall ba således om at det ble iverksatt de nødvendige tiltak slik at merverdiavgifts-/investeringsbelastningen blir lik for tomteselskapene og kommunen.

Departementet redegjorde nærmere for bakgrunnen for forslaget i [St.prp. nr. 61 \(1999-2000\)](#) Omprioriteringer og tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet 2000. Departementet viste til at i en del tilfeller kan utbyggingen reelt anses foretatt av kommunen eller av kommunen og private i fellesskap. Dette gjelder for eksempel der kommunen har garantert for banklån eller der kommunen har deltatt og betalt utgifter til prosjektering av anlegget. Finansdepartementet fant det uheldig at fradragsretten skulle være avskåret fordi private formelt sett står som utbyggere, selv om kommunen i realiteten har finansiert og stått for utbyggingen. Departementet har lagt til grunn at ordningen skulle omfatte tilfeller der utbyggerne er organisert og blir betegnet som tomteselskap.

Entreprenører er ikke omfattet av forslaget. Bakgrunnen for dette er at entreprenører som bygger ut boligområder, herunder vann- og kloakknnett, vil være registrert i merverdiavgiftsmanntallet for oppføring av bygg for egen eller fremmed regning. Registreringen innebærer at entreprenøren har fradragsrett for inngående merverdiavgift, dvs. at det ikke er noen avgiftsmessig forskjellsbehandling mellom entreprenører og kommuner.

Omsetning av fast eiendom er ikke avgiftspliktig virksomhet etter merverdiavgiftsloven. Tomteselskaper, private profesjonelle eiendomsutviklere og andre som driver omsetning av fast eiendom, herunder der selskapet tilrettelegger eiendommer for vann og kloakk, vil derfor ikke ha rett til fradrag for inngående merverdiavgift. Dette gjelder ikke bare for merverdiavgift knyttet til kostnader for opparbeidelse av vann og kloakk, men også merverdiavgift på alle andre varer og tjenester selskapet anskaffer. Tilsvarende gjelder også for annen virksomhet som ikke er avgiftspliktig etter merverdiavgiftsloven. Det følger således av lovens system at tomteselskaper ikke kan fradragsføre merverdiavgift på slike anskaffelser.

Finanskomiteens flertall tok departementets redegjørelse til etterretning.

Finansdepartementets utkast til forskrift er utformet i tråd med ovennevnte forarbeider.

Det foreslås at det skal være et vilkår for registrering at det foreligger en avtale om at anlegget umiddelbart etter ferdigstillingen i sin helhet skal overtas av kommunen eller andre som er registrert i merverdiavgiftsmanntallet for virksomhet i vann- og avløpssektoren. Ordningen omfatter kun overdragelse til selskaper som ville ha hatt fradragsrett ved egen anskaffelse. Det er ikke vilkår om at overdragelsen skal skje vederlagsfritt.

Som nevnt ovenfor er hensikten med den frivillige registreringsordningen at privat og kommunal utbygging av vann- og kloakkanlegg i større grad skal likebehandles. I tråd med dette skal utbygger som frivillig registreres etter denne forskrift i utgangspunktet beregne investeringsavgift, jf. utkastet § 4. Etter Stortingets vedtak om merverdiavgift og avgift på inngestinger mv. II § 6 skal det imidlertid ikke betales avgift av kommunale kloakkrenseanlegg og kloakkledningsnett. De nærmere regler om fritaket er fastsatt i Finansdepartementets [forskrift 27. april 1989 \(forskrift nr. 93\)](#) om avgrensning av fritaket for investeringsavgift for kommunale kloakkrenseanlegg og kloakkledningsnett. Fritaket vil også omfatte anlegg bygget ut av private, forutsatt at forskriftens vilkår for øvrig er oppfylt.

Dette høringsbrev sendes adressater i henhold til vedlagte adresseliste. Adressatene bes vurdere om høringsbrevet bør forelegges underliggende etater, organisasjoner mv.

Fordi forskriftsutkastet er en oppfølging av en sak som har vært behandlet av Stortinget settes høringsfristen til 6 uker. Det bes derfor om merknader innen **24. oktober 2000**.

Med hilsen

Torbjørn Flørenes e.f.

avdelingsdirektør

Grethe H. Dahl

rådgiver